ANDREI CRĂCIUN

BARICADELE

II

ediție adăugită și revizuită

Hyperliteratura

I

DESPĂRȚIRILE

(se dedică domnului Borges)

Marele Oraș

Am ajuns în București dintr-o întâmplare care avea să se dovedească destin, căci în multe orașe am mai locuit eu în ultimii cincisprezece ani, destul am schimbat continentele și adresele, și nicio gazdă nu mi-am uitat și întâmplarea aceea a fost, firește, o fată, dacă nu o iubire, și ce altceva ar fi putut să fie?, imberb eram și viață nu știam, dar aveam poftă să trăiesc, crescusem flăcău și intrasem la facultate, învățam la Științe Politice, citeam toată ziua Montesquieu și Tocqueville, mergeam întotdeauna pe singurul drum pe care îl cunoșteam, și mă gândeam la fata aceasta, care nu mă însoțise în Marele Oraș, mergeam întotdeauna pe același drum, și niciun pas nu făceam, niciun pas la stânga, niciun pas la dreapta, eram prudent, eram trist, întotdeauna pe drumul cunoscut, și zilele astfel treceau și se făcea vineri, și vineri mă întorceam în orașul de provincie, dar ea nu era deloc Penelopă, și de gând nu avea să mă aștepte, patru ani nu e mult când nu ai nici douăzeci, patru ani e un infinit, ea nu era Penelopă și nu avea această răbdare, ea nu putea să cuprindă un infinit, ea era frumoasă și mulți tineri m-ar fi provocat atunci la duel ca să o câștige, de parcă așa s-ar putea câștiga vreodată o inimă, și tinerii aceia m-ar fi ucis, căci eu nu știam să mă duelez, și nici nu aveam de gând să învăț, și Bucureștiul nici nu exista, era doar un decor pe care îl ignoram, trăiam în casa unui mic funcționar, funcționarul era obtuz, îl ignoram și pe

el, și, într-una dintre nopțile acelei tinereți, abonatul 0766 61 96 96 nu a mai putut fi contactat, și atunci eu am părăsit Marele Oraș, încercând să mă întorc acasă, dar acasă, exact ca în basme, încetase să mai existe, și atunci eu m-am întors în Marele Oraș, cu inima, desigur, zdrobită, deci în curs de vindecare, apoi s-a întâmplat să citesc o carte, iar cartea aceasta a fost „Greața" domnului Sartre, și de la cartea aceea totul avea să se schimbe, căci ea m-a scos din mine însumi, m-a aruncat în lume, din cartea aceea am învățat să ascult scurgerea secundelor în clepsidră, și tot din cartea aceea am învățat răbdarea de a asculta și răbdarea de a vedea, acestea aveau să devină superputerile mele, și cu aceste superputeri am intrat într-o redacție de ziar, și așa a început partea secundă a trecerii mele prin Marele Oraș, am fost trimis pe teren, așa spun ziariștii, iar cuvântul acesta înseamnă tot ce e dincolo de granița redacției, și mult teren am făcut eu, am fost pe stadioane, cu golanii, cu galeriile, cu marii visători, am fost în canalizările orașului, în cartierele mărginașe, îngropate în heroină, în gropile de gunoi, în fabricile sale părăsite, am călătorit cu taxiuri și cu limuzine și cu căruțe, am intrat în casele oamenilor, i-am ascultat și i-am văzut, locuisem deja pe la Gara de Nord, într-un bloc în care la parter era un sex-shop, n-am intrat niciodată în acel sex-shop, un an am petrecut acolo în apartamentul unui scriitor pe care nu l-am cunoscut niciodată, luptând cu gândacii și cu disperarea și cu uitarea în care se cuvenea să-mi îngrop Prima

Iubire, ceea ce am și făcut, acolo m-am antrenat zilnic să fiu cinic, îmi pregăteam minutele de cinism cu minuțiozitate, era ca și cum aș fi învățat un alfabet nou, era ca și cum aș fi deprins tainele limbii japoneze sau poate că ale alteia, mai târziu am ajuns pe Calea Moșilor, la etajul al șaptelea, era bine pe Moșilor, într-un apartament enorm pe care îl împărțeam cu doi tineri din Tecuci, unul era patron al unui club de striptease, acolo, în Moldova, celălalt pusese faianță prin Florența, iar acum studia Dreptul în București, cu un apartament mai sus de noi locuia o curvă, curva făcea menaj cu două pisici psihopate, mie mi-au dat cea mai măruntă cameră, și acolo am trăit, cu cărțile mele, scriam pe atunci zilnic poezii, și toate poeziile îmi erau proaste, și eu știam, și mă chinuiam îngrozitor, și Prima Iubire începea să-mi treacă, o studentă în Medicină mi-a cusut rana, și am învățat să trăiesc și așa, pe Moșilor jucam poker și nu pierdeam niciodată, căci trișam, peroram grozav, mă credeam Lech Wałęsa sau poate că altcineva de care nu-mi mai amintesc, și, uneori, ceva mă atrăgea către Colentina, era ca și cum mi s-ar fi arătat pentru o clipă orbitoare viitorul, și atunci urcam în tramvaiul 21 și coboram înspre Colentina, fără să știu de ce, deprinsesem deja voluptatea de a mă pierde pe străzi secundare, dar s-a făcut o toamnă și tecucenii mei s-au risipit, ei aveau alte destine, și a trebuit să plec și din marele apartament de pe Moșilor, proprietate personală a unei doamne inginer chimist stabilită tocmai prin Hunedoara, și

iar am rămas pe drumuri, până ce ai mei au vorbit pentru mine și am fost primit în gazdă de Doamna Bebelușa, pe Răcari, Răcariul acesta e magic în biografia mea, căci asta e o stradă despre care auzisem multe legende, se vorbea îndelung despre droguri grele și despre curse de mașini, dar pe mine toate acestea m-au ocolit, Doamna Bebelușa a murit între timp, tânără, pe la patruzeci de ani, de inimă, și chiar o inimă era Bebelușa, mă străduiam să fiu invizibil, să nu deranjez familia Bebelușei, nu cred că o deranjam, stăteam într-un colț de cameră, cu genunchii la piept, citeam „Idiotul", altă carte nici nu luasem cu mine pe Răcari, iar mai târziu zarurile m-au aruncat prin mahalaua Teilor, într-o cameră, unde am început să îmbătrânesc, superputerile îmi erau la maturitate, și femeile priveau prin mine și vedeau o cicatrice care mă traversa, și ele găseau că aceasta este curaj, nu o nebunie, dar ele nu aveau dreptate, căci nu era nici curaj, nici nebunie, era numai și numai viață, adică timp, iar timpul trece și închide totul, întocmai ca un coșciug, iar femeile acestea m-au ridicat în zborul lor de fluturi și m-au purtat prin tot Marele Oraș, am ajuns în Vatra Luminoasă, la orbi, și în Sălăjan, și acolo unde se încheie Rahova și nimeni nu știe ce poate să înceapă, și în Colentina, unde am consumat iubire în mai multe supradoze, care însă nu m-au ucis, căci inima este făcută să reziste, cum știm toți, de la un mare prozator român, deloc citadin, eram de-acum bărbat și stăpâneam peste Marele Oraș, dejunam în restaurante, iar

chelnerii îmi ridicau de pe umeri povara gabardinei, și pălării se ridicau în calea mea, și nici cu asta nu m-am îmbătat, am continuat să scriu poezii proaste, să intru în casele oamenilor și să-mi folosesc superputerile pe care domnul Sartre mi le-a dat, și în toate parcurile orașului am fost, și într-o noapte e foarte posibil să fi traversat Dâmbovița în zbor, căci niciodată nu mi-am frânt aripile mari ale visului, și am început să curg prin Marele Oraș ca un sânge, i-am învățat toate stațiile de metrou și șaormeriile, i-am cunoscut femeile ușoare și cârciumile, mi-am ales una anume și doar acolo am băut, nu din ură, și nici din răzbunare, eram deja hrabalian, așa că am băut numai și numai bere la halbă, și am străbătut bulevarde, am privit vitrinele librăriilor până când mi-am văzut acolo cărțile, cărți scrise de mine, cu cuvintele mele, în toate mi-am lăsat viața, ca și cum viața aceasta chiar ar fi existat, și pe multe alei am fost părăsit, părăsit am fost în fața cofetăriilor, și a caselor de amanet, și a farmaciilor, și a sălilor de gimnastică, și a băcăniilor, și am privit cum Marele Oraș se umple de alți tineri, și tinerii aceștia purtau pălării și eșarfe, băieții purtau bărbițe, iar fetele erau toate mioape, și am devenit și prietenul acestor tineri, am îmbrățișat cerșetori și actrițe de varieteu, și tuturor le-am dat o a doua viață, prin gazetele acestui timp, mi-am ascuns capul într-o șapcă și am început să alerg, părul mi s-a făcut gri și totul a început să se întâmple în viteză, am primit invitații la recepții, am intrat în ministere și în casele boierești ale Ma-

relui Oraș, mi-am pierdut credința și m-am rugat în biserici de la periferie, căci acolo cred eu că Dumnezeu există, dacă e adevărat că totuși Dumnezeu există, m-am rugat să o primesc înapoi, dar nu am primit-o, iar vara am dansat în grădini de vară, în Marele Oraș au început să răsară noi cinematografe și locuri de pierdut timpul, am mers mult la filme, căci am o slăbiciune față de melodrame, am pierdut și timpul, am snopit un bărbat în bătaie pe la Piața Rosetti, iar el nu s-a răzbunat niciodată, da, am lovit cu pumnii pometii unui necunoscut, fără niciun motiv, și nu am de gând să mă las judecat de aceia care niciodată nu s-au rătăcit, și nimeni nu m-a snopit și pe mine, căci mereu am știut când să fug, am fugit mult, m-au alergat haite de câini, voiau să mă sfâșie, erau zorii unei ierni pe atunci, dar nu m-au prins câinii și nu m-au sfâșiat, am condus un autoturism mic și roșu, pierzându-mi cumpătul în intersecții, am îndurat viscol și arșiță, am trăit pe Platforma Industrială Pipera printre corporatiști, și am făcut dragoste la marginea orașului, ca ultima prostituată, nu m-am prostituat niciodată, am vrut să scriu despre crematorii și fumul negru care se ridică din oamenii arși acolo, dar nu am scris niciodată așa ceva, am strâns bani și am cumpărat televizor color, și pat de dormit, și mașină de spălat rufe, am vândut morcovi în Piață, la Obor, știu ce înseamnă să nu primești nimic de la nimeni, mi-a plăcut să rezist vieții fără telefon în buzunar, și cel puțin o noapte am dormit-o sub cerul liber, prin Grozăvești, în Marele Oraș am învățat să supraviețuiesc, am început să fiu cu adevărat ziarist, și am știut să supraviețuiesc și în Transnistria, și în Palestina, și în întunericul din Havana, și noaptea, pe ploaie, în Beijing, și niciun glonț nu m-a ajuns, mai târziu în mine a început să crească o melancolie groaznică, nu știu cum m-am îmbolnăvit de această melancolie, aveam părul deja gri, am urcat în autobuzele Marelui Oraș, care nu știam unde duc, și coboram la ultima stație, aveam superputerile obosite, dar tot am mai iubit o femeie pe Vasile Lascăr, și am ocolit un mariaj avantajos prin Dorobanți, am poposit în Pantelimon, după un bloc deloc gri, mi-am îngropat prieteni în pământul Marelui Oraș, am plâns lângă sicrie, am cumpărat flori deja ofilite, și mi-au cântat lăutarii la masă și am plâns și cu frații mei, țiganii, am vrut să fug cu circul, cu aiștii ambulanți, și am supraviețuit tuturor războaielor, căci Marele Oraș este, până la urmă, o sumă de tranșee, și cumplite speranțe, o luptă este, iar acum, la sfârșit, am ajuns acolo unde am vrut întotdeauna să ajung în casa-bibliotecă a unei femei care citește toată ziua, și nici nu-mi vine a crede că povestea aceasta chiar e a mea, sau poate că ea a citit-o într-una dintre cărțile ei, niciodată n-am îndrăznit să o întreb, nu m-am apropiat de acest adevăr, i-am scris multe scrisori de dragoste Bucureștiului și nu i le-am trimis niciodată, am călătorit în zeci de țări, nici nu le mai știu numărul, și nici nu vreau să îl știu, și tot aici m-am întors, și tot aici mă voi întoarce mereu, căci aici mi s-a întâmplat viața, care se prea poate să fi fost un destin, și

dacă vă întrebați ce s-a mai întâmplat și cu Prima Iubire, ea s-a măritat totuși avantajos, locuiește în țara noastră, într-un mic oraș cu nume imposibil, îmi mai scrie când și când, schimbăm banalități și tăceri, iar eu nu mai am nevoie de nicio hartă, cunosc Marele Oraș după toate tragediile și bucuriile care m-au făcut om, îi știu Nordul, și Sudul i-l știu, iar când mă îndrept spre aeroport îl împachetez și îl trec așa, în bagajul de inimă, Oceanul, îi mai scriu uneori Bucureștiului și poezii, în care îi declar amorul, îi povestesc amintiri de pe lacuri înghețate, amintiri cu cai, și cuțite, și mizerie, și crime care poate că nici nu au avut loc, câteodată, duminica, mi se pare că Marele Oraș oftează, și atunci mă apropii de urechea unui străin și îi spun „Bucureștiul e o muzică", străinul mă crede nebun și începe să fugă, și eu îl las să fugă și râd, râd, râd, și dansez, dansez, dansez îndrăcit pe muzica pașilor străinului care fuge de mine, și râd, râd, râd, căci, mai demult, un alt nebun m-a invitat să plutim împreună peste București, eram la ultimul etaj al unui imobil din realitate, iar eu i-am spus că nu știu să plutesc, dar atunci am greșit.

10 martie 2016

Visul

Am visat că se schimbase sensul ploilor. Acum, cerul era cel plouat. Se dăduseră toate ceasurile înapoi. În gări, oamenii așteptau trenuri care nu mai veneau niciodată. Era o zi de vineri sau poate că joi era, ascultam în căști muzică rock în surdină. Apoi am trecut o graniță și am început să îmi construiesc o casă într-o metaforă cu o fată frumoasă care nu mai știu ce făcea. Fuma mult dumneaei.

Mai târziu, m-am trezit, dar m-am trezit în alt vis. Un bătrân dansa la o bară de striptease, era liniște în jur, se prăbușise sonorul în lume, și liniștea aceea era cumplită, era o liniște ca o ceață, puteai să înfigi un cuțit într-o inimă, la întâmplare, nici nu s-ar fi auzit. Și întuneric, desigur, era. O voce mi-a spus: nici tu nu credeai că Dumnezeu e așa depravat, nu? Am căutat ochii vocii aceleia, dar vocea nu avea nicio privire. N-am răspuns.

M-am gândit atunci că, uite, sunt mort și nimic nu se mai poate face dacă ai murit cu adevărat. Oare vocea aude gândurile morților, m-am mai gândit, dar gândul acesta nu a durat mult. Nu mai știam cum s-a întâmplat.

Am fost împușcat pe ringul de dans, am făcut cancer de plămâni, am fost ucis cu pistolul într-o autogară din Buenos Aires, am naufragiat, am murit în somn, în timp ce îmi lepădam bretelele, în timp ce făceam dragoste, în timp ce mâncam

un tort de ciocolată cu nuci și smochine, în timp ce cântam la saxofon, în timp ce schiam, în timp ce dădeam mat cu un nebun de negru?

Am făcut un infarct miocardic, subit, inexplicabil, scandalos? Am murit prematur? Prietenii mei au lăsat în gazete ferpare? Am fost răpus în duel? Am clacat psihic, m-am refugiat în depresie și mi-am tăiat venele? Am fost zdrobit de o piatră aruncată peste umăr? Am crezut că pot zbura și am însoțit porumbeii în cădere? Am înnebunit dintr-o durere necunoscută și am uitat să respir?

M-am gândit atunci la toate regretele mele de om. Că nu i-am scris nicio scrisoare lui tata, deși l-am iubit, că n-am scris mai puține versuri și nici mai multe poezii, că n-am fost tâlhar și nimeni nu mi-a spus vreodată „regele portofelelor", că n-am fost un sfânt și nu m-au canonizat, că nu m-am convertit la budism și nu mi-am purtat părul mai lung și mai blond, că n-am învățat să vorbesc în limba maghiară și n-am vizitat niciodată America și n-am salvat nicio deltă și nicio balenă, că n-am luat nicio medalie și am dezertat de pe toate fronturile, că n-am lucrat zilnic două ore la romanul pe care oricum nu aveam de gând să îl public vreodată, că nu am avut un fiu pe nume Oleg sau Oscar, că nu am fost tâmplar, că n-am trăit la tropice, imaginați-vă.

Plângeam – și morții au dreptul la lacrimi – că n-am cules scoici și n-am știut să înot niciodată, că n-am crezut în fluturi și nici în Dumnezeu Tatăl, și nici în Dumnezeu Fiul, că n-am adăugat Decalogului alte trei porunci pe care nu mi le amintesc chiar acum, că n-am ținut regim alimentar și am consumat prea multă cafea, chiar dacă niciodată cafeaua nu mi-a plăcut, că am băut bere și nu vin, și tot așa, până la regretele cele mai mărunte care nici nu se pot povesti.

Și când m-am trezit nu mai era niciun vis. Sufrageria-mi era traversată de o pisică imensă și foarte leneșă, deloc oarbă, care nici măcar nu știu unde se ducea. Dincolo de fereastră se vedea viața.

20 noiembrie 2015

Scrisoare către mine însumi

Îți scriu pentru mai târziu. Îți scriu sincer. E o scrisoare deschisă, căci există o modă a scrisorilor deschise care demult te amuză, demult râzi de toate aceste statui închipuite care le scriu altor statui închipuite, demult râzi de acest ridicol, de această splendidă mascaradă! Dintotdeauna ți-au plăcut modelele sfidate. Nu o pot da, așadar, nimănui la contrasemnat. E o afacere personală. Toate afacerile dumitale sunt personale. Îndură-le.

Îți voi scrie brutal. Nu pot să scriu altfel și nici nu vreau să învăț. Căci, iată: întâi, îți vei pierde din prieteni. Fii pregătit pentru aceste pierderi, căci nu le vei putea controla. Nu lăsa nimic din ceea ce nu poți controla să te copleșească. Da, pare greu de crezut, dar așa se va întâmpla, vor începe să plece unul câte unul, cei mai mulți o vor lua pe drumul care duce la dreapta, către ordine, disciplină, batalioane, egoism pur și dur, rasism și ură.

Nu îi poți urma, orice s-ar întâmpla, nu îi vei urma. Oamenii redevin, ciclic, animale. Nu vei intra în turmă, nu ai voie să intri în nicio turmă, nu vei merge în urma barbarilor, cu capul plecat. Niciodată nu vei face așa ceva. Vor mai fi și alții care o vor lua în goană la stânga, și te vor sfida fiindcă, păstrându-ți luciditatea, îți vor spune, îți va lipsi umanismul. Le vei zâmbi, vei merge mai departe, nu te vei opri, asta e foarte important –

să nu te oprești!, și, oricare ar fi termenii trocului, nu vei accepta să îți pierzi luciditatea. Luciditatea îți va face viața insuportabilă. O să te doară tot mai tare inima. O să te doară tot mai tare capul. Vei învăța să trăiești cu aceste dureri. Vei supraviețui. La sfârșit, ca fiecare, îți vei primi cancerul, atacul cerebral, infarctul miocardic, ia seama. Nu se poate altfel. Dar până atunci mai e.

După prieteni, îți vei pierde meseria. Ai fost zece ani ziarist de presă scrisă, însă nu vei mai fi. Nimeni nu va mai avea nevoie de cuvintele tale, nimeni nu va mai avea nevoie de nuanțe, nimeni nu va mai avea nevoie de adevăr. Poți să te ștergi la cur cu adevărul! De-acum, toată lumea știe totul. E epoca de aur a certitudinilor. E paradisul imbecililor. E inflație de cuvinte, și inflația va crește. Nu vei putea să îți scoți cuvintele pe centură, la produs, vei prefera foamea, foamea ca-n Hamsun, o știm amândoi prea bine. Ai mai trăit foamea, toată viața ta de adult vagabond ți-a fost foame, doar că acum va fi mult mai rău.

Nu trebuie să te temi. Nu ai de ce. Sunt multe lucruri pe care nu le poți pierde atunci când nu ai nimic. Îți rămân, totuși, valorile, sunt cele în care ai învățat să crezi, iar ele te-au făcut foarte bogat și foarte fericit. Nu renunța niciodată la ele: nu judeca niciodată oamenii după grupurile în care s-au întâmplat, nici măcar după cele pe care le-au ales, oamenii nu sunt mulțimi, nu crede niciodată în cuvintele articulate, cuvintele articulate nu ar trebui să existe, fiecare om este acel om,